

ข่าวประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110 ■ โทรศัพท์ 0-2649-5000 ภายใน 15666 ■ โทรสาร 0-259-6172

114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110 โทรศัพท์ 0-2649-5000 ภายใน 15666

ส่วนวิเทศสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร ได้จัดระบบข่าวสื่อสิ่งพิมพ์ สนใจดูรายละเอียดได้ที่ <http://news.swu.ac.th/newsclips/>

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ข่าวสด ฉบับประจำวันที 6 เดือนพฤษภาคม พ.ศ.2563 หน้า 6 มูลค่าข่าว 89,925.-

! านเรื่องอหิวาต์
ระบาดในสมัย
รัชกาลที่ 5 (จาก
น้ำชาตินี้แหละ) ช่วยรวม

รู้ไปไม่ด
โดย...บ้านชาติ ประชาชื่น
www.khaosod.co.th/rupalmode

อหิวาตกโรค:การระบาดในไทย

ให้ด้วยได้ไหม ระบาดมา
แล้วกี่ครั้ง

สตาร์

ตอบ สตาร์

ข้อมูล คำตอบ น้า
มาจาก หนังสือทัน
สถานการณ์ของสำนัก
พิมพ์มติชน “จากปีศาจ
เชื้อโรค : ประวัติศาสตร์
การแพทย์และโรค
ระบาดในสังคมไทย”
โดย ดร.ชาติชาย มุกสง

ครั้งที่	การระบาด ของอหิวาตกโรค ครั้งสำคัญในสังคมไทย
1	พ.ศ. 2363-2364 เกิดการระบาดขึ้นเป็นครั้งแรก
2	พ.ศ. 2384 ครั้งใหญ่ระบาดทั่วโลกครั้งที่ 2
3	พ.ศ. 2392 ระบาดอย่างรุนแรงในกรุงรัตนโกสินทร์
4	พ.ศ. 2403 100 ปีระบาดตามลำน้ำเจ้าพระยา
5	พ.ศ. 2416 รัชกาลที่ 5 ได้ทรงเสวยยาสมุนไพรที่รักษาโรค
6	พ.ศ. 2424 ส่งเรือรบมาปราบปรามอหิวาตกโรค
7	พ.ศ. 2434 ระบาดอย่างหนักในภาคกลาง
8	พ.ศ. 2443-2446 ระบาดจากภาคกลางไปภาคเหนือ
9	พ.ศ. 2449-2453 ระบาดไปทั่วในภาคกลาง
10	พ.ศ. 2461-2463 ระบาดจากแม่น้ำเจ้าพระยา เข้าสู่แม่น้ำเจ้าพระยา
11	พ.ศ. 2468-2472 ระบาดในชุมชนคนจีนที่กรุงเทพฯ
12	พ.ศ. 2478-2480 ระบาดอย่างรุนแรงในกรุงเทพฯ
13	พ.ศ. 2501-2502 เกิดการระบาดครั้งสุดท้าย

อาจารย์คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ว่า การ
ระบาดของอหิวาตกโรคครั้งสำคัญในสังคมไทย เกิดขึ้นถึง 13 ครั้ง
นับจากครั้งแรกในรัชสมัยรัชกาลที่ 2 รายละเอียดดังนี้

ครั้งที่ 1 พ.ศ.2363-2364 เกิดการระบาดครั้งแรกในสังคมไทย,
ครั้งที่ 2 พ.ศ.2384 เกิดระบาดอย่างหนักในกรุงเทพฯ ตรงกับการ
ระบาดทั่วโลก, ครั้งที่ 3 พ.ศ.2392 เกิดระบาดอย่างรุนแรง ตรงกับ
การระบาดทั่วโลกครั้งที่ 3 (พ.ศ.2382-2397) ที่เริ่มระบาดจากอินเดีย

ไปทั่วยุโรป อเมริกา ระบาดเข้าไทยโดยผ่านปัตตานี สงขลา และหลัง
จากนั้นประมาณ 3 สัปดาห์ ก็ระบาดโดยทางเรือเข้าสู่สมุทรปราการ
และกรุงเทพฯ ระบาดหนักในช่วงเดือนมิถุนายน-กรกฎาคม

ครั้งที่ 4 พ.ศ.2403 ใช้ช่วงระบาดมาจากเมืองตาก เมืองระแหง
ก่อนระบาดตามลำน้ำปิงเข้ากรุงเทพฯ แต่ไม่รุนแรง, ครั้งที่ 5 พ.ศ.
2416 ตรงกับการระบาดทั่วโลกครั้งที่ 4 (2406-2417) ครั้งนี้รัชกาล
ที่ 5 ใช้การรักษาพยาบาลแทนการใช้พิธีทางศาสนาเช่นที่เคยมีมา โดย
เปลี่ยนมาใช้ยารักษาที่ปรุงโดยพระองค์เจ้าสายสนธิวงศ์ 2 ขนาน ด้วย
การแจกจ่าย ไปสู่ราษฎรผ่านการตั้งโอสถศาลาตามบ้านข้าราชการ

ครั้งที่ 6 พ.ศ.2424 มีการตั้งโรงพยาบาลเอกเทศปราบ
อหิวาตกโรคครั้งแรกในกรุงเทพฯ 48 แห่ง, ครั้งที่ 7 พ.ศ.2434
ระบาดหนักในภาคกลางของประเทศ โดยเฉพาะที่มณฑลนครชัยศรี

ครั้งที่ 8 พ.ศ.2443-2446 เกิดการระบาดจากภาคกลางขึ้นไป
ทางเหนือถึงพิษณุโลกและพิจิตร, ครั้งที่ 9 พ.ศ.2449-2453 ระบาด
ไปทั่วพื้นที่ภาคกลาง, ครั้งที่ 10 พ.ศ.2461-2463 เกิดการระบาด
มาจากพม่าทางจังหวัดตาก มาตามลำน้ำปิงและเข้าสู่แม่น้ำเจ้าพระยา

ครั้งที่ 11 พ.ศ.2468-72 เกิดขึ้นในชุมชนคนจีนที่กรุงเทพฯ

ติดต่อกับผู้โดยสารเรือจากเมืองจีนหนีการกักตัวที่ด่านบางคอ
แหลม, ครั้งที่ 12 พ.ศ.2478-80 เกิดการระบาดจากพม่าตามลำน้ำ
แม่กลองเข้าปากน้ำและกรุงเทพฯ มีการตั้งโรงพยาบาลเอกเทศขึ้นใน
ต่างจังหวัด และครั้งที่ 13 พ.ศ.2501-2502 อหิวาตกโรคระบาดครั้ง
สุดท้ายเริ่มในกรุงเทพฯ แล้วระบาดไปยัง 38 จังหวัดทั่วประเทศ
แต่สงบเร็วจากการปราบปรามของหน่วยงานราชการต่างๆ

nachart@yahoo.com